

BARN OCH INFLYTANDE

Enligt barnkonventionen har alla barn rätt att säga vad de tycker och påverka i alla frågor som rör dem. Sedan år 2020 är barnkonventionen lag i Sverige.

Vuxna ska lyssna på barns åsikt innan de bestämmer sig och ta hänsyn till vad barnen tycker utifrån deras ålder och mognad. Det gäller förstås föräldrar men också lärare och politiker, tränare, poliser, läkare och andra som har makt att påverka barns liv och framtid.

Att barn har rätt till inflytande och delaktighet är inte samma sak som att barn ska bestämma allt. Ibland är det viktigt att vuxna bestämmer, om de vet mer om en viss fråga och har mer erfarenhet. Men de ska alltid ha lyssnat på barn och tagit hänsyn till deras åsikter utifrån deras ålder och mognad.

FÖR LITE KUNSKAP

Tyvärr känner inte alla barn i Sverige till att de har rätt till yttrandefrihet och att bli hörda. I barnkonventionen slås fast att det är styrande, som stat och kommun, som ska se till att barn får kunskap om sina rättigheter, till exempel genom skolan. Dessutom ska alla som har med barn att göra lära sig om barnets rättigheter. Barn ska dessutom få veta hur de kan göra

sin röst hörd och påverka beslut. Ändå visar undersökningar att 1 av 4 barn i Sverige inte känner till att FN-konventionen finns eller vad den innehåller.

RÄTT TILL INFORMATION

Möjligheten att få information och kunskap om barnets rättigheter påverkas av många olika saker. Som att få gå i skolan och av att ha tillgång till internet. I världen har i snitt 3 av 10 barn ingen tillgång till internet alls. Allra sämst tillgång har barn på den afrikanska kontinenten, där 6 av 10 barn saknar internet. I Sverige har nästan alla barn internet men även det kan skapa problem, när falsk information och övergrepp på sociala medier blir allt vanligare. Därför måste skola och myndigheter ge barn tillräcklig kunskap om hur de kan skydda sig själva och be om hjälp när det behövs.

RÖSTRÄTT FÖR BARN?

En del anser att barn borde ha rösträtt i politiska val. Ett vanligt förslag är att att barn ska få rösta när de fyller 16 år. De som vill sänka rösträttsåldern menar att det redan ställs många krav på barn i den åldern. Som att de måste betala skatt och kan dömas till fängelse. Och att de därför också borde ha mer inflytande över politik och lagar. En del säger att eftersom

barnen ska leva längre i världen än vuxna måste de få vara med och påverka framtiden. Andra, som är emot att sänka rösträttsåldern, tycker att barn, vare sig de är 10, 13 eller 16 år, är för omogna för att få rösta. Att de saknar livserfarenhet och vet för lite om samhällsfrågor och politik. De anser att barn kan påverka på andra sätt. En del vill förstås inte lyssna på barn alls.

Sedan vi fick allmän rösträtt i Sverige 1921 har rösträttsåldern sänkts flera gånger. Först från 23 år till 21 år, 1945. Då var det många som blev arga och tyckte att 23-åringar var alldeles för omogna för att få rösta. 1965 sänktes åldern till 20 år, 1969 till 19 år och 1975 till 18 år, som den är idag. liksom i de flesta länder. Ett tiotal länder i världen har sänkt rösträttsåldern till 16 år, till exempel i Brasilien, Österrike och Argentina.

VARFÖR SKA VI BRY OSS?

Forskare har upptäckt att barn som får vara delaktiga och blir lyssnade på mår bättre än andra barn. De som till exempel kan påverka i skolan klarar studierna bättre, känner sig mer motiverade och säger att livet känns mer meningsfullt, jämfört med andra barn.